

melding van, wèl had Schermerhorn er, zoals bleek, in de derde bespreking op gezinspeeld.

In de laatste samenkomsten op de Hoge Veluwe kwam ook nog Soekarno's positie ter sprake — 'een bijzonder moeilijk punt', zei Logemann in de kabinetsvergadering van 23 april.¹ 'Een erkenning van de Republiek op de wijze als besproken, is in Nederland zeker wel te verdedigen', zo lichtte hij dat toe (die zeer beperkte erkenning was door de delegatie van de Republiek met beslistheid afgewezen), 'doch een erkenning van Soekarno nimmer.' Er zou van Nederlandse zijde dus gevergd worden dat de Republiek haar president, die tevens haar inspiator en haar symbool was, zou laten vallen.

Op 24 april werd de Hoge Veluwe-conferentie beëindigd. De Republikeinse delegatie vertrok naar Djokja 'met', zo constateerde Schermerhorn², 'niets in handen, geen protocol, slechts een stel notulen.'³ Korte tijd later, in mei, schreef Logemann eigenhandig het concept voor een instructie aan van Mook⁴ waarin in punt 3 werd herhaald dat Soekarno in geen enkel regeringsambt ooit zou worden erkend en waarvan punt 5 luidde:

'Indien de pogingen om tot overeenstemming te komen ten aanzien van het neerleggen der wapenen en de deelneming der republikeinse nationalistten aan de Rijksconferentie definitief falen, zal tot gewapende actie tot herstel van het wettig gezag worden overgegaan. De luitenant-gouverneur-generaal besluit daartoe niet dan op machtiging van de Nederlandse regering.'

Die instructie werd aan van Mook toegezonden — zulks lag in de lijn van het in november '45 genomen besluit van het kabinet-Schermerhorn, de troepenmacht in Indië tot ca. vijf-en-zeventigduizend man uit te breiden.

Borneo / de Grote Oost

Wij schreven tot dusver vrijwel uitsluitend over wat zich in het eerste

¹ Notulen: a.v., p. 159 e.v. ² A.v. ³ Schermerhorn bevorderde dat met de delegatie ook enkele Indonesische nationalistten die tijdens de Duitse bezetting in Nederland waren geweest en daar aan het illegale werk hadden deelgenomen, naar Indonesië konden vertrekken, onder hen Setyadjit. ⁴ Tekst: *NIB*, dl. IV, p. 312.